

Košťálová, Michaela: Sbírky Emy Destinnové. Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Mžýková, CSc.

Posudek vedoucího práce:

Kulturně historicky nasměrovaná práce Michaely Košťálové si klade za cíl „dokumentaci a kompletaci sbírkových předmětů...vztahujících se k osobnosti největší české operní pěvkyně Emy Destinnové“ (resumé). Práce o textovém rozsahu 72 stran s připojenou obrazovou přílohou (a dodaným CD) je členěna do sedmi částí, v nichž autorka charakterizuje osobnost slavné pěvkyně právě ve vztahu k výtvarnému umění a sběratelství (1. *Osobnost Emy Destinnové jako sběratelky a milovnice umění*) a všimá si míst, v nichž sbírky měly své uplatnění (2. *Charakteristika vybraných prostorů, ve kterých pěvkyně své sbírky shromazďovala*). Následuje katalogizace vybraných sbírkových předmětů (3.) a shrnující závěr (4.) s přidruženým aparátem literatury a pramenů, seznamem vyobrazení a s obrazovou přílohou (5. – 7.).

Již první část práce prozrazuje autorčino enormní zapálení pro mnohohrstevný umělecký talent a nekonformnost osobnosti, jakou byla Ema Destinnová, zde ve vazbě na výtvarné umění a sběratelství měrou. Přitom však uplatnění některých formulací hraničí až s naivitou („*Zatímco drtivá většina vysoké společnosti sbírala umění pouze z důvodů prestižních a nepovažovala za nutné projevovat ve vztahu ke svým sbírkám hlubší erudici, Destinnová se svým sbírkovým předmětům oproti tomu snažila porozumět přednostně*“, s. 7; „*Ovšem přistoupili-li bychom na půdu hypotéz, je pravděpodobné, že kdyby býval její život o několik desítek let pokračoval...mohl být její postoj vůči secesnímu umění vstřícnější*“, s. 8). Určitým problémem je občasné neopodstatněné navození beletristického tónu s detailistickým akcentem („*Slavná pěvkyně, významná sběratelka a všestranně nadaná umělkyně zemřela deset minut po desáté hodině večerní. „Život tak bohatý na slávu a obdiv, ale i na bolest a zklamání, byl u konce /26/, s. 12)*“. Mnohdy dochází k neadekvátnímu použití odborných termínů a vazeb („*Část movitých fondů již bohužel nikdy neshledá – ztratí se po cestě*“, s. 9 ad.). Byť v průběhu přípravy definitivní verze bakalářské práce došlo k pozitivnímu posunu ve stylizaci, občasná výraznější stylistická neobratnost práci provází i další pasáže.

Za problematičtější lze však označit druhou část práce. Pokud si zde autorka klade za cíl „*být i dobrým průvodcem v otázce historického vývoje těchto sbírek*“, pak měla důsledněji sledovat tuto cestu, při níž ovšem v rámci bakalářské bylo - z pochopitelného důvodu obtížnosti - eliminováno bližší ozřejmění těchto sbírek v zahraničí (např. napoleonských akvizicí). Důslednější pozornost mohla být ovšem soustředěna k ozřejmění pohybu sbírek v rámci jejich vplynutí do centrálních a muzejních institucí. Větší pečlivost mohla být věnována např. Šanbekovu portrétu pěvkyně, zahrnutého do sbírek Muzea hl. města Prahy, u nějž - bez uvedení inv. čísla a rozměrů - autorka zůstala pouze u sdělení, že do roku 2000 bylo považováno za nezvěstné (s. 45).

Naopak za nepřipadné lze označit obsáhlejší sledování historie a „popis objektů“, což v rozměru dané práce patří spíše do poznámkového aparátu (na což bylo poukazováno při odborných konzultacích). Tímto odbočením došlo k zbytečnému zabrání značného počtu stran, autorka se přitom nevyhnula určitým povrchnostem, odvozeným z výběru neadekvátní literatury a z toho plynoucím faktografickým chybám (např. ve vztahu k rodu Slavatů).

Problémem dané práce jsou přetrvávající značné stylistické nedostatky, dotýkající se i odbornosti („...prostora... jídelny...vybavená ...výjevem rytířského portrétu...“, s. 14; „Destinnová byla přesvědčena, že právě tento palác, stojící naproti kostelu sv. Mikuláše, s výhledem na z pozadí se čnící mohutné fiály katedrály sv. Víta, je tou nejlepší volbou“, s. 18; Dominantu celé místnosti tvořilo mohutné Canterburyjské lože s nebesy a bohatým reliéfním dekorem se sakrální tematikou, umístěné na katafalku o třech přístupových schodech“, s. 20, ad.): Mnohdy jde o neadekvátní, naivizující, nelogicky působící formulace či občasné neodůvodněné anachronismy. Lze poukázat i na určitou nepozornost při interpunkci a drobné prohřešky v pravopise („...kusy...z Napoleonských sbírek“, s. 14; „souvztažností „Destinnovských“ sbírek“, s. 21; „založil vlastní rod – Pánů ze Stráže“, s. 21, atp.).

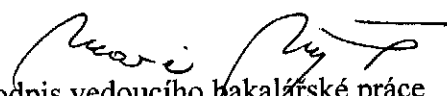
Vlastním přínosem práce je však třetí část, katalogizace sbírek, byť tu lze vytknout dílčí nesystematičnost v řazení např. předmětů z oblasti uměleckého řemesla (nábytek včleňovaný před a za porcelán, jídelní příbory vedle taktovky Arturo Toscaniniho apod.

Vedle uvedených nedostatků je třeba hodnotit záměr práce, komplexnější podchycení skladby sbírek Emy Destinnové a dalších peripetií jejich rozptylu. Mimořádně ambiciózní a houževnatá autorka se chápe tohoto náročného tématu, přičemž se jí podařilo zachytit zmatené stopy po údajných sbírkách Destinnové v souvislosti s restitucemi z devadesátých let 20. století. Mediální kampaň, týkající se rozprodeje těchto „destinnovských“ sbírek v aukčních síních, opírající se o některé nepřesné údaje památkářů, se ve světle této práce ukazuje většinou jako neopodstatněná. Jak autorka zjistila, šlo o sbírky, pořízené až po roce 1930, tedy po smrti umělkyně. Tím by do jisté míry odpadlo trauma ve vztahu k údajnému nedávnému rozptylu sbírek přední osobnosti české kultury.

Přes uvedené výhrady k danému zpracování opomíjeného a obtížného tématu –

bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 28. 5. 2009

podpis vedoucího bakalářské práce